

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

FEBRUARIE/MAART 2015

MEMORANDUM

MPUMALANGA

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 16 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP

NASIEN VAN DIE LEESBEGRIP:

- 1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.
- 2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- 3. In **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/ EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.
- 4. Vir WAAR/ONWAAR/FEIT/MENING-vrae word geen punte toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.
- 5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- 6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- 8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meerkeusevraag**.

VRAAG 1

TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.1	(In) 2010	1	1
1.2	Dit was die eerste keer dat 'n Wêreldbekertoernooi in Afrika gehou is.	1	1
1.3	"tien"/10 (Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)	1	3
1.4	 Dit is in die vorm van 'n Afrika-kalbas. Dit lyk soos 'n Afrika-kalbas. 'n Afrika-kalbas. (Enige EEN of soortgelyk) (Aanvaar nie net "kalbas" nie.) 	1	3
1.5	"sokkermal" (Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)	1	2
1.6	 C 1966 C 1966 (Enige EEN) 	1	3
1.7	 "ZA" in <u>Za</u>kumi dui op Suid-Afrika (wat in 2010 die toernooi aangebied het).√ "kumi" in Za<u>kumi</u> beteken "tien" in verskeie Afrika-tale. √ 	2	1
1.8	 D Sintetiese leer D Sintetiese leer (Enige EEN) 	1	3
1.9	 Suid-Afrika se 11 amptelike landstale. ✓ Die 11 spelers in die sokkerspan. ✓ 	2	1
1.10	 Die wenspan sou bly wees en hulle oorwinning vier. Almal was bly omdat die toernooi Suid-Afrikaners saamgebind het. Almal was bly oor die geleentheid om sokker te gaan kyk. Almal was bly om hulle sokkerhelde te sien speel. Almal was bly omdat die toernooi in Suid-Afrika gehou is. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
1.11	(Die sokkerstewels is gemaak) om sy voete teen beserings te beskerm.	1	1

		1	ı
1.12	 Kangaroeleer is lig/ligter (as beesleer). Kangaroeleer is sterk/sterker (as beesleer). (Enige EEN) 	1	1
	(Ellige LEIV)		
1.13	Die Goue Stewel-prys		
	'n Goue stewel	_	
	(Enige EEN)	1	1
1.14	Die spelers kan mekaar op die veld uitken.		
	Die skeidsregter kan die spanne onderskei.		
	Dit gee die span 'n eie identiteit. (Fries FFN of spartgeld)	1	4
	(Enige EEN of soortgelyk)	ı	
1.15	Katoen	1	3
1.16	• B		
	deel van hul leefwyse.		
	B deel van hul leefwyse.	4	
	(Enige EEN)	1	3
1.17	"kleurryke"	1	2
	(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)		
1.18	• A		
	Om mense bymekaar te roep.		
	A Om mense bymekaar te roep.		
	(Enige EEN)	1	3
1.19	Onwaar (verdien nie 'n punt nie)		
	Die kandidaat kan geen punt vir die motivering verdien indien WAAR as antwoord gegee is nie.		
	"Deesdae word vuvuzelas van plastiek en selfs seebamboes		
	gemaak."	1	3
	(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.) (Kandidaat hoef nie die hele sin aan te haal nie.)		
4.00	, '		
1.20	(Hulle sê) die geraas pla die spelers. ✓		4
	(Hulle sê) die geraas maak mense se ore seer. ✓	2	1
1.21	JA:		
	Vuvuzelas is deel van Suid-Afrika se sokkerkultuur.		
	Sonder vuvuzelas sal sokkerwedstryde nie dieselfde wees nie.		
	Sokkerondersteuners blaas op die vuvuzelas om hulle		
	geesdrif/entoesiasme/blydskap uit te druk.		
	Die geraas van die vuvuzelas skep atmosfeer by		
	sokkerwedstryde.		
	(Of soortgelyk)		
	NEE:		
	Nie alle ondersteuners hou van die geraas van die vuvuzelas nie.		
	Party mense voel dat die geraas te erg is.	1	4
	(Of soortgelyk)	•	<u> </u>
1	SUBTOTAA	L: 24	

Kopiereg voorbehou

TEKS B: VISUELE TEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.22	(Die Universiteit van) Venda	1	3
1.23	(Die Universiteit van) Johannesburg UJ		
	(Enige EEN)	1	3
1.24	Wes-Kaap	1	3
1.25	Kap: Dit is die kap wat jy dra wanneer jy 'n graad kry/kwalifiseer.	1	4
	Sertifikaat: Jou graad sertifikaat (graad/diploma/kwalifikasie) word		
	so opgerol wanneer jy dit kry.	1	4
	(Of soortgelyk)		
1.26	Dit is makliker om grafieke te lees.		
	Dit vat nie lank om grafieke te lees nie.		
	'n Mens sukkel nie met die betekenis van woorde nie.	1	5
	(Enige EEN of soortgelyk)	'	]
	SUBTOTA	AL: 6	ı
	TOTAAL AFDELING	A: 30	

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	5	17%	20%
Vlak 4	Evaluering	3	17 /0	20 /6
Vlak 3	Afleiding	12	40%	40%
Vlak 2	Letterlik	13	43%	40%
Vlak 1	Herorganisasie	13	~~4~~ 3%	~~4~~ 0%

AFDELING B: OPSOMMING

NASIEN VAN DIE OPSOMMING

Die opsomming word soos volg nagesien:

- Puntetoekenning:
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
  - o 3 punte vir taal
  - o Puntetotaal: 10
- Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:
  - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
  - o 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
  - o 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe
- Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het.
  - o 6-7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
  - 1-5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- Tel van woorde:
  - Nasieners moet die getal woorde wat gebruik is, tel.
  - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
  - Indien die kandidaat die vereiste getal woorde oorskry, lees tot by 65 woorde en ignoreer die res van die opsomming.
  - o Korter opsommings wat die vereiste feite bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

VRAAG 2: ROBBENEILAND

[Verwerk uit: Sien Suid-Afrika Visuele Feite]

	TEKS	VERWAGTE ANTWOORDE
1.	'n Eiland is 'n stuk land wat aan alle kante deur water omring word. Naby Kaapstad is 'n klein eilandjie, Robbeneiland.	Robbeneiland is ('n klein eilandjie) naby Kaapstad.
2.	Deur die jare het mense verskillende name vir die eiland gegee. Die naam, Robbeneiland, is vir die eiland gegee omdat daar baie robbe op die eiland is.	Die eiland is Robbeneiland genoem omdat daar baie robbe op die eiland is.
3.	Daar is nie net robbe op die eiland nie. Daar is verskillende soorte voëls, soogdiere en reptiele op die eiland.	Daar is baie soorte diere, voëls en reptiele op Robbeneiland.
4.	Baie lank terug was Robbeneiland 'n plek waarheen melaatse mense gestuur is. Melaatse mense kon nie tussen ander mense woon nie omdat die siekte aansteeklik was.	Robbeneiland is lank terug as 'n plek vir melaatses gebruik.
5.	Tot nie te lank terug nie, was Robbeneiland 'n tronk vir politieke gevangenes. Wyle Nelson Mandela was 27 jaar lank 'n gevangene in hierdie tronk. Die laaste politieke gevangenes het die eiland in Mei 1994 verlaat.	Robbeneiland was ook 'n tronk vir politieke gevangenes. OF Nelson Mandela was in die tronk op Robbeneiland.
6.	Baie mense wat ons land besoek, wil graag Robbeneiland toe gaan. Daar is twee bote wat toeriste van Kaapstad na die eiland vervoer. Toeriste kan dan die hele eiland besigtig; ook die Robbeneilandmuseum wat op 1 Januarie 1997 geopen is.	Toeriste besoek graag Robbeneiland. OF Die Robbeneilandmuseum is op 1 Januarie 1997 geopen.
7.	In 1999 is Robbeneiland tot 'n wêrelderfenisgebied verklaar. Almal moet saamwerk om hierdie eiland vir die nageslag te bewaar.	Robbeneiland is (in 1999) tot 'n wêrelderfenisgebied verklaar.
	GETAL WOORDE = 190 woorde (± 200 woorde – Disjunktief)	GETAL WOORDE = 60 woorde (50–60/65 maksimum)
	I.	TOTAAL AFDELING B: 10

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	2	20%	20%
Vlak 4	Evaluering	2	20 /0	20 /6
Vlak 3	Afleiding	4	40%	40%
Vlak 2	Letterlik	4	40%	40%
Vlak 1	Herorganisasie	4	.570	40%

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

NASIEN VAN TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

- 1. Spelling:
  - Eenwoord-antwoorde moet korrek gespel word.
  - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
  - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.
- 2. Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.
- 3. Aanvaar die letter EN/OF die korrekte antwoord wat volledig uitgeskryf is, by 'n meerkeusevraag.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
3.1	B Deelteken B Deelteken		
	(Enige EEN)	1	3
3.2	Het jy enige navrae oor die aflewering van jou koerant ?	1	2
3.3	nuusblad	1	3
3.4	sleu-tel-woord	1	3
3.5	 Dis die naam van die koerant. Dis 'n eienaam. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
3.6	 Sodat elke leser moet voel die advertensie is vir hom/haar bedoel. Om elke leser by die advertensie te betrek. Om elke leser spesiaal te laat voel. Om elke leser te oorreed om <i>Beeld</i> te koop. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
3.7	 (Die naam van die adverteerder) is groter gedruk. (Die naam van die adverteerder) is dikker/vetter gedruk/in vetdruk. (Die naam van die adverteerder) is boaan gedruk. (Enige EEN) 	1	3
3.8	weekliks	1	1
3.9	 Mense assosieer 'n bril met lees. Jy gebruik 'n bril om (die koerant) te lees. Die koerant is soms klein gedruk; daarom het jy 'n bril nodig om dit te lees. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
3.10	 Beeld verskyn ses dae 'n week. Jy kry ses (goeie) koerante. Beeld is die beste koerant en jy kry ses daarvan. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	5
	SUBTOTAA	L: 10	

VRAAG 4: SPOTPRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
4.1	Die haarkapper werk elke dag hard in die haarsalon.		
	(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)	1	3
4.2	seun <u>s</u>	1	2
4.3	baadjiesak	1	2
4.4	skêr <u>tjie</u>	1	1
4.5	Simon sê dat die skêr baie groot en skerp is .		
	(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)	1	3
4.6	figuurlike (betekenis)	1	3
4.7	 D Simon is 'n dapper seun. D Simon is 'n dapper seun. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
4.8	Waarmee sny die haarkapper Simon se hare?	1	2
4.9	Simon se hare word (deur die haarkapper) gesny. (Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)	1	3
4.10	 Die strepies wat om die skêr geteken is, lyk asof dit gevaarlik kan wees. Die skêr wat skerp punte het. Die haarkapper wat lyk asof hy nie konsentreer op wat hy doen nie. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	5
	SUBTOTAA	L: 10	l

VRAAG 5.1: LEESSTUK

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK	
5.1.1	diep	1	1	
5.1.2	mnr. (Die punt moet daar wees.) (Moet kleinletter wees.)	1	2	
5.1.3	goeie	1	1	
5.1.4	Ek pak my klere in 'n groot sak. My hemp se sak is geskeur. (Enige sin waar die ander betekenis van die woord duidelik is, bv. 'n houer of deel van jou klere.)	1	4	
5.1.5	Hiëna vra vir Aap om hom huis toe te dra.	1	4	
5.1.6	ор	1	2	
5.1.7	doodbang	1	4	
5.1.8	Die diere het nie baklei nie .	1	3	
5.1.9	Haas het gevra wat aangaan; daarom het Aap vertel wat gebeur het. (Ignoreer leesteken, toets woordorde.)	1	2	
5.1.10	stories	1	3	
5.1.11	Haas het vir Aap gesê om Hiëna terug te dra na die gat toe.			
	(Aanvaar ook " om Hiëna terug te dra na die gat toe".)	1	3	
5.1.12	huis ie	1	2	
5.1.13	snags	1	3	
5.1.14	huil	1	3	
	SUBTOTAAL: 14			

VRAAG 5.2: PRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.2.1	skottelgoed	1	2
5.2.2	Sies	1	1
5.2.3	hy	1	1
5.2.4	ор	1	3
5.2.5	hoër	1	3
5.2.6	 A manipulerende taal. A manipulerende taal. (Enige EEN) 	1	4
	SUBTOTA	L: 6	
	TOTAAL AFDELING	C: 40	

Bloom se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 6	Sintese	8	20%	20%
Vlak 5	Evaluering	0	20 /0	20 /6
Vlak 4	Analise	17	43%	40%
Vlak 3	Afleiding	17	43 /0	40 /6
Vlak 2	Begrip	15	200/	400/
Vlak 1	Kennis	15	38%	40%

AFDELING D: LETTERKUNDE

BLADSAK – Lucas Malan

VRAAG 6

VERHAAL A: POTYSTER SWEIS NIE - PG du Plessis

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.1	Die seun het sy kleurbaadjie aangehad.		
	Die seun het gesê hy was nog op skool.		
	Die seun het gesê hy was in die koshuis. (Frige FFN)	1	1
	(Enige EEN)	'	'
6.2	sy vriende te ontvang	1	3
6.3	Daar is baie geld in ou yster.		
	Potyster sweis nie.		
	(Enige EEN)	1	1
6.4	Hulle het te veel aartappels gekry.		
	Die kos was nie lekker nie.		4
	(Enige EEN)	1	1
6.5	• B		
	klanknabootsing.		
	B klanknabootsing.		
	(Enige EEN)	1	3
6.6	Dis ONWAAR, want:		
	Die seun het gespog met sy pa se baie bakkies.		
	Die seun het gesê sy pa kan enigiets regmaak.		
	Die seun het gesê sy pa was in besigheid.		
	Die seun het gesê sy pa braai Saterdagaande vir hulle. (Fring FFN of a symptotic)	1	3
	(Enige EEN of soortgelyk)	'	
6.7	Die verteller het vir die derde keer die week plaas toe gery.	1	2
	Die verteller het die seun vir geselskap opgelaai.	1	2 2
	Die verteller het vir die seun koeldrank gekoop.	1	2 2
	Die verteller het agtergekom die seun het gejok.	1	2
6.8	(Oor sy) stukkende skoene	1	1

C het daardie week min sakgeld gehad. C het daardie week min sakgeld gehad. (Enige EEN)	1	3
 6.9.2 D het siek gespeel. D het siek gespeel. (Enige EEN) 	1	3
 6.9.3 B het brood by die Potugees gekoop. B het brood by die Portugees gekoop. (Enige EEN) 	1	3
 6.9.4 A was nie by die huis nie. A was nie by die huis nie. (Enige EEN) 	1	3
 Die seun was skaam omdat sy leuens uitgekom het. Die seun het sleg gevoel omdat hy uitgevang is. Die seun was te trots om die geld te aanvaar. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	5
 JA (verdien nie 'n punt nie): Ek het geweet daar was nie geld by die huis nie. OF NEE (verdien nie 'n punt nie): Ek sou te skaam gewees het oor my leuens. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	5
 6.11 C geskryf C geskryf (Enige EEN) 	1	3
6.12 Die seun se ma (se skuld).	1	4
6.13 Soos die stukkende potyster nie reggemaak (gesweis) kan word nie, kan 'n stukkende lewe soos dié van die seun ook nie sommer regkom nie. (Of soortgelyk)	1	4
	[20]	

ΕN

VERHAAL B: DIE HEN EN DIE NAALD - Minnie Postma

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.14	('n) Velkombers/kombers van vel	1	1
6.15	(Gebreide) velletjies	1	1
6.16	Valk	1	1
6.17	Hy was die enigste een met 'n naald wat sy kon leen.	1	1
6.18	dag	1	3
6.19	 Hen/Sy het altyd lekker gelag. Hen/Sy het altyd lekker gesels/gepraat. (Enige EEN) 	1	3
6.20	 Hen het 'n nuwe karos gemaak. Hen het haar beentjies uitgeskop toe sy uitstap. Hen se kinders het mooi skoongemaak. Die naald het weggeraak. 	1 1 1 1	2 2 2 2
6.21	 C dat sy in groot moeilikheid gaan wees. C dat sy in groot moeilikheid gaan wees. (Enige EEN) 	1	3
6.22.1	 A het vir Hen vertel hoe mooi sy lyk. A het vir Hen vertel hoe mooi sy lyk. (Enige EEN) 	1	3
6.22.2	 E het vir Hen geskree. E het vir Hen geskree. (Enige EEN) 	1	3
6.22.3	 D het die vuilgoed op die ashoop weggegooi. D het die vuilgoed op die ashoop weggegooi. (Enige EEN) 	1	3
6.22.4	 B het die verhaal vertel. B het die verhaal vertel. (Enige EEN) 	1	3

6.23	 As jy iets by iemand leen, moet jy dit dadelik weer teruggee. Jy moet goed wat jy geleen het, mooi oppas sodat jy dit kan teruggee. 		
	(Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.24	 Ek sou Hen se kuikens help beskerm het. my kuikens bymekaar geroep het. weggehardloop het. 	1	4
0.05	(Enige EEN of soortgelyk)	<u>'</u>	
6.25	 D 'n Mens moet doen wat jy gesê het jy sal doen. D 'n Mens moet doen wat jy gesê het jy sal doen. (Enige EEN) 	1	3
6.26	 Ons sal altyd bang wees. Ons sal nie 'n normale lewe kan lei nie. Ons sal nie vry wees om te gaan waar ons wil nie. 	2	E
	(Enige TWEE of soortgelyk)	[20]	5

Barrett se Taksonomie		Punte	%	%
Vlak 5	Waardering	4	20%	20%
Vlak 4	Evaluering	_	2070	2070
Vlak 3	Afleiding	8	40%	40%
Vlak 2	Herorganisasie	8	40%	40%
Vlak 1	Letterlik		1070	10 70

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120